

CYPE(6)-25-22 – Paper to note 3

Y Llwyfan
Heol y Coleg
Caerfyrddin
SA31 3EQ

E-bost:

gwybodaeth@colegcymraeg.ac.uk

Coleg Cymraeg
Cenedlaethol

Ffôn:
01267 610400

Cyfeiriad e-bost: SeneddCyllid@Senedd.Cymru

Annwyl Bwyllgor,

16 Tachwedd 2022

Cyf: Galwad am wybodaeth – cynigion ynghylch Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24

Diolch yn fawr iawn i chi am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24.

Mae'r Coleg Cymraeg yn creu cyfleoedd hyfforddi ac astudio yn y Gymraeg drwy weithio gyda cholegau addysg bellach, prifysgolion, darparwyr prentisiaethau a chyflogwyr. Ryn ni'n ysbrydoli ac yn annog pawb i ddefnyddio'u sgiliau Cymraeg. Nod y Coleg yw adeiladu system addysg a hyfforddiant Cymraeg a dwyieithog sy'n agored i bawb ac i ddatblygu gweithluoedd dwyieithog.

Bydd ein hymateb i'r ymgynghoriad yn canolbwyntio ar yr elfennau hynny o'r Gyllideb sy'n berthnasol i gylch gorchwyl y Coleg.

Rydym yn croesawu'n fawr iawn ffocws y Pwyllgor ar feysydd penodol a'r ffaith bod addysg bellach ac addysg uwch yn ganolog i'r gwaith craffu hynny.

Sefydlwyd y Coleg yn 2011 ac erbyn hyn mae darpariaeth helaeth yn y Gymraeg ac yn dwyieithog wedi ei ddatblygu ar draws pob prif bwnc a ddarperir ym mhrifysgolion Cymru. Mae Cynllun Academaidd newydd y Coleg yn amlinellu ein cynlluniau ar gyfer y bum mlynedd nesaf ac un o'r prif amcanion ydy nid yn unig sefydlogi a chryfhau'r ddarpariaeth bresennol ond hefyd denu cynulleidfaoedd newydd i addysg uwch Cymraeg a dwyieithog gan gynnwys y rheiny sy'n llai hyderus yn defnyddio'u Cymraeg a hefyd pobl o gefndir Du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig.

Yn 2018 derbyniodd y Coleg gyfrifoldeb am Addysg Bellach a Phrentisiaethau ac rydym wedi dechrau gweithredu cynlluniau uchelgeisiol i ddatblygu'r ddarpariaeth i bob dysgwyr yn y sectorau hyn, beth bynnag eu sgiliau Cymraeg, dros y blynyddoedd nesaf. Mae cynnydd amlwg wedi digwydd yn y sector addysg bellach a phrentisiaethau ers i'r Coleg dderbyn cyllideb pwrpasol ym mlwyddyn ariannol 2022-23 i fuddsoddi mewn darpariaeth newydd mewn colegau a darparwyr prentisiaethau. Ond, i wreiddio'r Gymraeg ar draws y sector addysg bellach a phrentisiaethau mewn modd sy'n gynaliadwy dros yr hir-dymor, mae'n allweddol bod y cyllid hwnnw yn parhau ac yn cynyddu dros y blynyddoedd i ddod.

Mae'r Coleg yn croesawu'r trafodaethau adeiladol sydd wedi digwydd dros y blynyddoedd diweddar gyda Llywodraeth Cymru a'r gwrthbleidiau ynglŷn â'r angen i fuddsoddi yn natblygiad y Gymraeg yn y sector addysg bellach a phrentisiaethau ac addysg uwch er mwyn gwireddu amcanion Strategaeth Cymraeg 2050. Mae sicrhau cyfleoedd i bobl barhau i feithrin a datblygu eu sgiliau Cymraeg wedi iddynt adael yr ysgol, a'u paratoi ar gyfer gweithio mewn gweithleoedd dwyieithog, yn gwbl allweddol os am wireddu'r nod o ddyblu'r defnydd dyddiol o'r iaith yn ein cymunedau.

Derbyniwyd cynnydd pwrpasol yn ein cyllideb eleni gan y Llywodraeth ac mae hyn, yn ogystal â'r rhagolygon cyllidebol a dderbyniwyd ar gyfer 2023-24 a 2024-25, yn golygu y gall y buddsoddiad yn ein colegau a'n darparwyr prentisiaethau barhau i gynyddu. Derbyniwyd cyllideb yn ystod 2022-23 i weithredu dau brosiect yn y maes addysg gychwynnol athrawon hefyd – agenda sy'n bwysig iawn o ystyried y prinder yn y nifer sy'n hyfforddi bob blwyddyn i ddysgu yn y sector Gymraeg a Saesneg.

Mae'r cynnydd yn y gyllideb a dderbyniwyd yn 2022-23 ac sydd wedi ei amlinellu ar gyfer 2023-24 a 2024-25 yn gyson gydag ymrwymadau'r Llywodraeth yn ei Raglen Lywodraeth ar gyfer y tymor hwn, a hefyd, gyda chynnwys y Cytundeb Cydweithio rhwng y Llywodraeth a Phlaid Cymru:

1. Rhaglen Lywodraethu 2021-2026:

"Ehangu rôl y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, a chynyddu'r cyllid ar eu cyfer."

2. Cytundeb Cydweithio Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru:

"Ehangu rôl y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, a chynyddu'r cyllid ar eu cyfer."

3. Rhaglen Waith Cymraeg 2050, 2021-2026:

"Mae gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol ill dau rol hanfodol i'w chwarae yn yr ymdrech i gaffael a dysgu'r Gymraeg.

15. Ehangu rol y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol i gefnogi dysgu'r Gymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg a darparu llwybr dysgu iaith o'r ysgol i addysg ol-fodol, mewn cydweithrediad a'r consortia rhanbarthol ac awdurdodau lleol.

16. Ehangu rol y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, a datblygu cynigion ar gyfer y Bil Addysg Cyfrwng Cymraeg i'w roi ar sail statudol.

17. Rhoi cyllid ychwanegol dros 5 mlynedd i'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol er mwyn ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn addysg bellach, prentisiaethau ac addysg uwch.

18. Datblygu, ar y cyd gyda'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol, dargedau i gynyddu dilyniant ieithyddol rhwng addysg statudol ac addysg bellach a phrentisiaethau.

19. Cynyddu dysgu, asesu a dilyniant drwy gyfrwng y Gymraeg drwy sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil newydd, drwy'r Bil Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) arfaethedig, gyda dyletswyddau strategol yn gysylltiedig a hyrwyddo addysg drydyddol cyfrwng Cymraeg."

Gyda sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil newydd a'r dyletswyddau penodol sydd ganddo dros hyrwyddo ymchwil a darpariaeth Cymraeg ac annog cyfranogiad yn y ddarpariaeth honno, bydd y disgwyliadau ar y sector gyfan i wneud cynnydd ystyrlon yn natblygiad y Gymraeg yn codi ac mae hynny i'w groesawu. Mae sgysiau strategol wedi cychwyn er mwyn cytuno ar y modd mwyaf effeithiol o gynllunio a chyllido addysg Gymraeg a dwyieithog ôl-orfodol a rôl greiddiol ac arweiniol y Coleg yn hynny. Bydd cynnwys y Bil Addysg Gymraeg arfaethedig, a'r Papur Gwyn cyn hynny, yn allweddol hefyd o ran sefydlu strwythurau a fframwaith ddeddfwriaethol gadarn i gefnogi'r cynnydd y mae'r Llywodraeth yn dymuno ei weld.

Edrychwn ymlaen at barhau gyda'n trafodaethau gyda'r Llywodraeth ac aelodau'r Pwyllgorau perthnasol yn Senedd Cymru i sicrhau bod yr agenda allweddol hon yn derbyn blaenoriaeth haeddianol yng Nghyllideb Ddrafft y Llywodraeth ar gyfer 2023-24 a thu hwnt.

Am ragor o wybodaeth mae croeso i chi gysylltu gyda Gwenllian Griffiths, Prif Swyddog Ymgysylltu'r Coleg ar g.griffiths@colegcymraeg.ac.uk.

Yn gywir,

Dr Ioan Matthews
Prif Weithredwr